

UNIVERSITY *of* NICOSIA

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
UNIVERSITY OF PELOPONNESE

Απάντηση στην Έκθεση της Εξωτερικής Επιτροπής

Απάντηση στην Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης Προγράμματος Σπουδών

**Πρόγραμμα Σπουδών: Διαπανεπιστημιακό Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Ειδίκευσης
στην «Εκπαίδευση Εκπαιδευτών Ενηλίκων και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και
Κατάρτισης» - Εξ Αποστάσεως**

Ιούλιος 2017

**Απάντηση στην Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης του Προγράμματος Σπουδών
Διαπανεπιστημιακό Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Ειδίκευσης στην «Εκπαίδευση
Εκπαιδευτών Ενηλίκων και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης» -
Εξ Αποστάσεως**

1. Εισαγωγή

Θα θέλαμε αρχικά να ευχαριστήσουμε την Εξωτερική Επιτροπή Αξιολόγησης (ΕΕΑ) για την επαγγελματική και ακαδημαϊκή προσέγγισή της κατά τη διάρκεια της επί τόπου αξιολόγησης του προγράμματος και για την πολύ λεπτομερειακή, ακριβή και τεκμηριωμένη έκθεση που έχει συγγράψει. Εκτιμούμε τα πολύ εποικοδομητικά σχόλια και εισηγήσεις της Επιτροπής για βελτίωση του προγράμματός μας και θεωρούμε την πολύ θετική έκθεση ως μια ξεκάθαρη εισήγηση για πιστοποίηση του προγράμματος (όπως φαίνεται και στην τελευταία παράγραφο της έκθεσης). Πραγματικά αυτή η αξιολόγηση προσθέτει μεγάλο κύρος στο πρόγραμμά μας με δεδομένη την τεράστια εμπειρία των μελών της Επιτροπής στο αντικείμενο του προγράμματος.

Η Συντονιστική Επιτροπή του Προγράμματος (ΣΕΠ) και μέλη των δύο εμπλεκομένων Τμημάτων αφού μελέτησαν σε βάθος την εποικοδομητική ανατροφοδότηση της Επιτροπής Αξιολόγησης επεξεργάστηκαν άμεσα μέτρα ώστε να υιοθετηθούν πλήρως οι εισηγήσεις της Επιτροπής Αξιολόγησης, προκειμένου, όπως έχουμε ήδη αναφέρει πιο πάνω, να γίνει επιπλέον βελτίωση του προγράμματος μας.

Η απάντησή μας είναι δομημένη ως ακολούθως: Στο Μέρος 1 παρατίθενται τα θετικά σχόλια της Επιτροπής τα οποία υπογραμμίζουν τη γενικότερη πολύ θετική αξιολόγηση του προγράμματός μας. Στο Μέρος 2 παρουσιάζονται οι εισηγήσεις της Επιτροπής και οι δράσεις που έχουμε ήδη λάβει για υιοθέτηση των εισηγήσεων. Στο τέλος, στον Επίλογο συνοψίζουμε την απάντησή μας.

2. Τα θετικά/ισχυρά σημεία της Έκθεσης της Επιτροπής Αξιολόγησης

Πιο κάτω παρουσιάζουμε τα πολύ θετικά/ισχυρά σημεία/περιοχές της αξιολόγησης όπως αυτά παρουσιάζονται στην Έκθεση Αξιολόγησης:

- Πρόγραμμα σπουδών εστιασμένο σε ένα σύγχρονο γνωστικό αντικείμενο, για το οποίο απαιτείται δημιουργία εξειδικευμένων στελεχών.
- Ικανός αριθμός μαθημάτων που καλύπτει επαρκώς και τις δύο κατευθύνσεις, καθώς και διαφορετικά προφίλ ενδιαφερομένων σε ποικίλα πεδία εργασίας και κοινωνικών αναγκών.
- Διδακτικό προσωπικό του προγράμματος, το οποίο αποτελείται από ικανό αριθμό εξειδικευμένων και υψηλού επιπέδου πανεπιστημιακών με αξιόλογη έρευνα στο πεδίο.
- Επάρκεια εγκαταστάσεων και υλικοτεχνικής υποδομής του Πανεπιστημίου Λευκωσίας.
- Υψηλού επιπέδου διαδικασίες και μηχανισμοί διοικητικής υποστήριξης και φοιτητικής μέριμνας.

Τα πιο πάνω θετικά σχόλια υποστηρίζονται συστηματικά από τις βαθμολογίες στην κλίμακα 1-5 για τους δείκτες ποιότητας όπως αυτοί εμφανίζονται στο τέλος της Έκθεσης. Η συντριπτική πλειοψηφία των δεικτών ποιότητας έχουν αξιολογηθεί με το βαθμό 4 (Ισχύει σε πολύ ικανοποιητικό βαθμό) και 5 (Ισχύει και αποτελεί καλή πρακτική).

Τόσο η ποιοτική όσο και η ποσοτική αξιολόγηση μας δείχνει μια πολύ θετική αξιολόγηση η οποία το τέλος της Έκθεσης γίνεται ξεκάθαρη εισήγηση για πιστοποίηση του Προγράμματος.

3. Απάντηση στις εισηγήσεις της Επιτροπής Αξιολόγησης

Όπως έχουμε τονίσει και στην εισαγωγή, υιοθετούμε πλήρως τις πολύ εποικοδομητικές εισηγήσεις της Επιτροπής. Πιο κάτω παρουσιάζουμε τον κατάλογο με τις εισηγήσεις της επιτροπής και τις δικές μας δράσεις ώστε να υιοθετήσουμε πλήρως αυτές τις εισηγήσεις.

Εισήγηση: (Σελ. 9) Ωστόσο, από τα επιμέρους μαθήματα δεν τεκμαίρεται ότι είναι απολύτως ενταγμένα σε ένα ενιαίο πλαίσιο και όραμα προκειμένου να εξασφαλιστεί η συνεκτικότητά τους.

Απάντηση: Το πρόγραμμα κατά το σχεδιασμό του έχει λάβει υπόψη του τη δομή και το περιεχόμενο συναφών μεταπτυχιακών προγραμμάτων τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Κύπρο (βλέπε Παράρτημα Α). Με βάση τη σχετική μελέτη όλα τα μαθήματα που συστηματικά εμφανίζονται στα συναφή προγράμματα σπουδών έχουν ενταχθεί στο υπό αξιολόγηση πρόγραμμα. Μάλιστα με βάση την επιλογή να διακρίνει το πεδίο στους δυο γενικούς πυλώνες: α) της Επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (αρχικής και συνεχιζόμενης) και β) της μη τυπική και άτυπη γενική εκπαίδευση ενηλίκων δίνοντας αντίστοιχα μαθήματα επιλογής, το πρόγραμμα σπουδών αφενός μεν ανταποκρίνεται σε μια γενικώς αποδεκτή διάκριση στο πεδίο (καταγεγραμμένη σε θεσμικά κείμενα, σε κείμενα εκπαιδευτικής πολιτικής αλλά και τη σχετική βιβλιογραφία) ενώ παράλληλα όπως αναφέρεται στην ίδια την έκθεση της αξιολόγησης καλύπτει τις ανάγκες για «διαφορετικά προφίλ ενδιαφερομένων σε ποικίλα πεδία εργασίας και κοινωνικών αναγκών» (αναφορά στα δυνατά σημεία του προγράμματος). Τέλος το πρόγραμμα με βάση το γεγονός ότι αποσκοπεί στην **επαγγελματοποίηση** του πεδίου μέσω της ανάδειξης της σύγχρονης **ισχυρής επαγγελματικής ταυτότητας** του εκπαιδευτή ενηλίκων και επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης συνδυάζει ισόρροπα στο πλαίσιο όλων των μαθημάτων την παρουσίαση ενός συνεκτικού θεωρητικού πλαισίου (με αναφορά στις βασικές θεωρίες του κάθε γνωστικού αντικειμένου), την παρουσίαση έγκυρων και ευρέως αποδεκτών μεθοδολογικών εργαλείων και τεχνικών για το σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση αντίστοιχων παρεμβάσεων και προγραμμάτων στο πεδίο αναφοράς του κάθε μαθήματος και τέλος την παρουσίαση των βασικών πολιτικών (ευρωπαϊκών και εθνικών) οι οποίες διέπουν τη γενική προσέγγιση των αντίστοιχων προγραμμάτων.

Εισήγηση: (σελ. 10) Τα εργαλεία συλλογής δεδομένων από μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού, φοιτητές και διοικητικούς υπαλλήλους χρήζουν βελτίωσης και προσαρμογής σε προγράμματα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Απάντηση: Υιοθετούμε πλήρως την εισήγηση της ΕΕΑ για περαιτέρω βελτίωση και πλήρη προσαρμογή στην εξ αποστάσεως εκπαίδευσης των εργαλείων συλλογής δεδομένων. Ήδη έχουμε δημιουργήσει ένα επιπρόσθετο ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο αξιολόγησης της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης από τους εξ αποστάσεως φοιτητές το οποίο επικεντρώνεται στην ποσοτική και ποιοτική αξιολόγηση του μαθήματος και του μαθησιακού υλικού, του διδάσκοντος, της ηλεκτρονικής πλατφόρμας και των ηλεκτρονικών υπηρεσιών και της βιβλιοθήκης. Επισυνάπτουμε στο Παράρτημα Β1 το εν λόγω ερωτηματολόγιο τόσο στα Ελληνικά όσο και στα Αγγλικά. Το ερωτηματολόγιο θα χρησιμοποιηθεί σε πιλοτική βάση το καλοκαιρινό εξάμηνο έτσι ώστε να το βελτιώσουμε ακόμη περισσότερο για το Χειμερινό εξάμηνο του 2017.

Εισήγηση: (σελ. 10) Τα συνεργαζόμενα Τμήματα διαθέτουν ήδη (κυρίως στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου) πολλές και αξιόλογες συνεργασίες ή μνημόνια συνεργασίας με πολλούς φορείς ή ενώσεις (π.χ. Δήμους, ΕΕΤΑ, ΣΕΒ, ΕΒΕΑ, ΚΑΝΕΠ/ΓΣΕΕ). Ο προσανατολισμός τού προς αξιολόγηση προγράμματος σπουδών φαίνεται να είναι επαρκής και φαίνεται επίσης να καλύπτει τις ανάγκες της αγοράς και της κοινωνίας στον ελλαδικό χώρο. Ωστόσο, χρειάζεται ενίσχυση ως προς τις αναδυόμενες ανάγκες και ευκαιρίες της κυπριακής πραγματικότητας.

Απάντηση: Με δεδομένο ότι το πεδίο της δια βίου εκπαίδευσης το οποίο εμπεριέχει τα πεδία ενδιαφέροντος του υπό αξιολόγηση μεταπτυχιακού προγράμματος (εκπαίδευση ενηλίκων και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση) ρυθμίζονται τα τελευταία χρόνια ολοένα και περισσότερο μέσω πολιτικών της Ε.Ε. η θεσμική διαρρύθμιση αλλά και το πλαίσιο λειτουργίας των εν λόγω πεδίων δεν διαφέρει σημαντικά ανάμεσα στις δυο χώρες (π.χ. η επίδραση του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων στη διαμόρφωση της δομής του συστήματος ΕΕΚ αλλά και στη διαμόρφωση των αντίστοιχων επαγγελματικών περιγραμμάτων). Για παράδειγμα στο πεδίο της ΕΕΚ είναι

χαρακτηριστικό πως στο επίπεδο της δημόσιας εκπαίδευσης οι δομές είναι παρόμοιες (η τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση ξεκινάει στο δεύτερο κύκλο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ενισχύεται με το θεσμό της μαθητείας ενώ σε μεταλυκειακό επίπεδο παρέχεται σε ινστιτούτο επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης). Η παράλληλη ανάπτυξη των δυο συστημάτων, παρά τις επιμέρους διαφορές τους, αποτυπώνεται ξεκάθαρα στις σχετικές ανά χώρα αναφορές του οργανισμού Cedefop (Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης) (<http://www.cedefop.europa.eu/el/country-data>). Συνεπώς η αναφορά στη θεσμική συγκρότηση των πεδίων η οποία καταλαμβάνει ένα μέρος μόνο του προγράμματος σπουδών μπορεί να εφαρμόζεται εξίσου καλά και στις δυο χώρες με τις απαραίτητες βέβαια επιμέρους προσαρμογές όπου αυτό απαιτείται.

Εισήγηση: (σελ. 12) Η απόδοση των μηχανισμών αυτών (θεσμοθετημένοι διοικητικοί μηχανισμοί για παρακολούθηση και στήριξη φοιτητών), παρότι κρίνεται ικανή και αποτελεσματική δε φαίνεται να αποτιμάται προς το παρόν από τους φοιτητές στη βάση συγκεκριμένων κριτηρίων.

Απάντηση: Επισυνάπτουμε στο Παράρτημα Β2 σχετικό ερωτηματολόγιο το οποίο συμπληρώνεται από τους φοιτητές κάθε έτος. Το ερωτηματολόγιο προσφέρει στους φοιτητές την ευκαιρία να αξιολογήσουν τα διάφορα διοικητικά τμήματα και τις υπηρεσίες τους. Όπως προαναφέραμε υιοθετούμε πλήρως την εισήγηση της ΕΕΑ για περαιτέρω βελτίωση και πλήρους προσαρμογής στην εξ αποστάσεως εκπαίδευσης των εργαλείων συλλογής δεδομένων και είμαστε τώρα στη διαδικασία βελτίωσης και προσαρμογής και του εν λόγω ερωτηματολογίου.

Εισήγηση: (σελ. 13) Η Επιτροπή κρίνει ότι χρειάζεται περαιτέρω υποστήριξη ως προς τις παιδαγωγικές διαστάσεις της διδασκαλίας από απόσταση, μέσω αναλυτικών παραδειγμάτων, τα οποία προάγουν τις επιμέρους κατηγορίες κοινωνικής αλληλεπίδρασης, καθώς και διαφορετικά είδη συνεργατικών δραστηριοτήτων. Τέλος, είναι σκόπιμο να προβλεφθούν μηχανισμοί επικαιροποίησης στην αξιοποίηση τόσο των τεχνολογικών μέσων, όσο και των παιδαγωγικών μεθόδων.

Απάντηση: Σε όλα τα μαθήματα υπάρχουν πληθώρα παραδειγμάτων και case studies, τα οποία αναμένεται να εμπλουτιστούν ακόμα περισσότερο με βάση τις εμπειρίες τις οποίες θα συνεισφέρουν οι ίδιοι οι εκπαιδευόμενοι μέσω των ατομικών και των ομαδικών εργασιών που θα εκπονήσουν. Παράλληλα σημαντικός αριθμός εργασιών (ανά εβδομάδα) θα εκπονείται με ομαδικό τρόπο (μέσω της συνεργασίας των φοιτητών στην πλατφόρμα του προγράμματος). Παράλληλα οι εν λόγω εργασίες είναι ποικίλες τόσο ως προς τη μορφή (επισκοπήσεις βιβλιογραφίας, μελέτες περίπτωσης, σχεδιασμός και ανάπτυξη εργαλείων ή μαθημάτων, ανάλυση λόγου κειμένων πολιτικής, καταγραφή προσωπικών εμπειριών και αναστοχασμός με βάση το θεωρητικό πλαίσιο, κλπ), όσο και ως προς τον τρόπο υλοποίησής τους (συλλογικές επεξεργασίες μέσω αντιμαχιών των φοιτητών, παιχνίδια ρόλων, ομαδικές συζητήσεις συγκεκριμένων θέσεων, κλπ).

Τέλος η επικείμενη στελέχωση της μονάδας Παιδαγωγικού Σχεδιασμού για την εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση (η σχετική προκήρυξη έχει ήδη γίνει, Παράρτημα Β3) αλλά και η σχεδιαζόμενη για το άμεσο μέλλον πιστοποίηση όλων των διδασκόντων που εμπλέκονται στα προγράμματα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης του πανεπιστημίου αναμένεται να συνεισφέρει σημαντικά στην πρόβλεψη μηχανισμών επικαιροποίησης στην αξιοποίηση τόσο των τεχνολογικών μέσων, όσο και των σχετικών παιδαγωγικών μεθόδων.

Εισήγηση: (σελ. 14) Θα ήταν επιθυμητό να δημιουργηθούν ασκήσεις αυτοαξιολόγησης και κατάλληλος οδηγός αυτοδιόρθωσης.

Απάντηση: Στα μαθήματα που προσφέρονται σε επιλεγμένο αριθμό δραστηριοτήτων (ανά εβδομάδα) θα αναπτυχθεί κατάλληλος οδηγός αυτοδιόρθωσης ο οποίος θα περιλαμβάνει τα βασικά σημεία που θα πρέπει να περιλαμβάνει η απάντηση ή/και βασικά κριτήρια αυτοαξιολόγησης της απάντησης (βλέπε παράδειγμα στο Παράρτημα Γ).

Εισήγηση: (σελ. 16) Υποχρεωτικότητα εκπόνησης μεταπτυχιακής διατριβής.

Απάντηση: Για όσους φοιτητές σκοπεύουν να συνεχίσουν σε διδακτορικές σπουδές η μεταπτυχιακή διατριβή θα είναι υποχρεωτική. Οι υπόλοιποι φοιτητές οι οποίοι ενδιαφέρονται περισσότερο να αποκτήσουν μεγαλύτερη επαγγελματική εξειδίκευση θα υποχρεούνται στο μάθημα της μεθοδολογίας εκπαιδευτικής έρευνας να εκπονήσουν μιας μικρής κλίμακας έρευνα. Τέλος στο πλαίσιο όλων των μαθημάτων ενσωματώνονται δραστηριότητες οι οποίες άπτονται πτυχών της καλλιέργειας ορισμένων ερευνητικών ικανοτήτων όπως είναι η επισκόπηση της βιβλιογραφίας (μικρής έκτασης), κατασκευή εργαλείων συλλογής δεδομένων (π.χ. εργαλεία αξιολόγησης εκπαιδευτικών προγραμμάτων). Επιπλέον, στα πλαίσια του μαθήματος EDEE 102DL Εκπαιδευτική Έρευνα οι φοιτητές ως μέρος της τελικής τους αξιολόγησης σχεδιάζουν και υλοποιούν μια εμπειρική έρευνα μικρής κλίμακας.

Εισήγηση: (σελ. 16) Επιθυμητή η πρακτική άσκηση. Σε περίπτωση που το πρόγραμμα δε θα περιλάβει πρακτική άσκηση, θα πρέπει να περιληφθούν κατάλληλες δραστηριότητες στα μαθήματα, ώστε να εξασκηθούν οι φοιτητές.

Απάντηση: Σε όλα τα μαθήματα που προσφέρονται ήδη υπάρχει σημαντικός αριθμός δραστηριοτήτων που εξασκούνται οι φοιτητές (βλέπε για παράδειγμα στο Παράρτημα Δ τελικής εργασίας που ήδη προβλέπεται στο μάθημα EDEE-100DL Εκπαίδευση Ενηλίκων) αλλά θα προστεθούν και άλλες κατάλληλες δραστηριότητες περισσότερο πρακτικού και εφαρμοσμένου χαρακτήρα ώστε να εξασκούνται οι φοιτητές σε δραστηριότητες που αφορούν το πεδίο επαγγελματικής ενασχόλησης.

Εισήγηση: (σελ. 16) Βελτίωση των οδηγών μελέτης και προσαρμογή του υλικού σε συνθήκες εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Απάντηση: Οι οδηγοί μελέτης ανά ενότητα περιλαμβάνουν αναφορά στο σκοπό, το περίγραμμα περιεχομένου, τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα, τις έννοιες κλειδιά, την υποχρεωτική βιβλιογραφία που πρέπει να μελετούν ανά ενότητα (εβδομάδα) οι φοιτητές, πρόσθετη βιβλιογραφία που μπορούν να αναζητήσουν στους ψηφιακούς πόρους που διατίθενται από τις βιβλιοθήκες των δυο ιδρυμάτων, επιλεγμένες πηγές από

το διαδίκτυο (βίντεο, σημαντικά κείμενα, έρευνες, κλπ), καθώς και τις δραστηριότητες που πρέπει να εκπονήσουν. Οι οδηγοί μελέτης έχουν ήδη παραχθεί για όλα τα μαθήματα του προγράμματος και είναι φτιαγμένοι σύμφωνα με τις προδιαγραφές της ΔΙΠΑΕ αλλά και τους αντίστοιχους οδηγούς μελέτης που έχουν υπάρχουν σε καταξιωμένα πανεπιστήμια παροχής εξ αποστάσεως σπουδών όπως το Open University στη Μ.Βρετανία, το ΕΑΠ στην Ελλάδα, ή το ΑΠΚΥ στην Κύπρο.

Εισήγηση: (σελ. 16) Δραστηριότητες με χαρακτηριστικά κοινωνικής αλληλεπίδρασης και συνεργατικότητας καθώς και προσδιορισμός της αξιολόγησης επί της συμμετοχής στο περιβάλλον εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Απάντηση: Σε όσα μαθήματα προσφέρονται οι δραστηριότητες που έχουν ήδη σχεδιαστεί θα υλοποιηθούν με τρόπο που θα ενισχύει την κοινωνική αλληλεπίδραση μεταξύ των φοιτητών (π.χ. ομαδικές δραστηριότητες, αντιμαχίες επιχειρημάτων, παιχνίδια ρόλων, ετεροαξιολόγηση) (βλέπε σχετικά παράρτημα Ε). Επίσης, σε όλα τα μαθήματα υπάρχει αξιολόγηση της συμμετοχής στο περιβάλλον εξ αποστάσεως εκπαίδευσης η οποία εξειδικεύεται με βάση τα κριτήρια που αναφέρονται στο παράρτημα Στ (τα εν λόγω κριτήρια αναμένεται να συζητηθούν περαιτέρω μεταξύ των διδασκόντων και να εμπλουτιστούν αναλόγως).

Εισήγηση: (σελ. 16) Ανάπτυξη προγράμματος εκπαίδευσης διδακτικού προσωπικού σε σύγχρονες παιδαγωγικές προσεγγίσεις, με έμφαση στην αξιοποίηση του Web 2.0.

Απάντηση: Η μονάδα παιδαγωγικού σχεδιασμού για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση της οποίας η στελέχωση επίκειται μετά την σχετική προκήρυξη η οποία ήδη έχει δημοσιευθεί (Παράρτημα Β3) καθώς και η διαδικασία πιστοποίησης όλων των διδασκόντων σε προγράμματα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης αναμένεται να συνεισφέρει τα μέγιστα στο στόχο αυτό. Ωστόσο θα πρέπει να σημειωθεί ότι ένα σημαντικό μέρος του εμπλεκόμενου διδακτικού προσωπικού διαθέτει υψηλό επίπεδο σχετικής γνώσης είτε λόγω επιστημονικής ειδίκευσης, είτε προγενέστερης εμπειρίας στο πεδίο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

46

Εισήγηση: (σελ. 16) Έγκαιρη και γρήγορη στελέχωση της μονάδας Παιδαγωγικού Σχεδιασμού για την εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση.

Απάντηση: Με την έναρξη της λειτουργίας του προγράμματος τον Σεπτέμβριο 2017 η μονάδα Παιδαγωγικού Σχεδιασμού για την εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση του Πανεπιστημίου Λευκωσίας θα είναι πλήρως στελεχωμένη σύμφωνα με το οργανόγραμμα και τις προκηρύξεις στο παράρτημα Β3.

Εισήγηση: (σελ. 21) Είναι σκόπιμο να καθοριστούν πιο σαφή κριτήρια αξιολόγησης των ενδιάμεσων εργασιών κάθε μαθήματος

Απάντηση: Για όλες τις ενδιάμεσες εργασίες των μαθημάτων θα υπάρχουν σαφή κριτήρια αξιολόγησης και συναφείς οδηγίες από τους διδάσκοντες.

Εισήγηση: (σελ. 21) Όπως έχει σημειωθεί αναλυτικά σε προηγούμενες ενότητες της έκθεσης είναι αναγκαία η ύπαρξη δραστηριοτήτων που να ενθαρρύνουν την ενεργό συμμετοχή των φοιτητών και των φοιτητριών.

Απάντηση: Είναι πολιτική των δύο Πανεπιστημίων η μέγιστη αλληλεπίδραση μεταξύ των φοιτητών και μεταξύ φοιτητών και διδασκόντων και αυτό γίνεται σε όλα τα εξ αποστάσεως μαθημάτων των δύο Πανεπιστημίων. Όπως έχει αναφερθεί και πιο πάνω σε όλα τα μαθήματα οι δραστηριότητες θα υλοποιούνται με τρόπο που θα ενθαρρύνει την ενεργό συμμετοχή όλων των φοιτητών/τριών (βλέπε και σχετική απάντηση σχετικά με αντίστοιχη προηγούμενη εισήγηση στη σελίδα 16).

Εισήγηση: (σελ.24) Ωστόσο, από τα επιμέρους μαθήματα δεν τεκμαίρεται ότι είναι απολύτως ενταγμένα σε ένα ενιαίο πλαίσιο και όραμα προκειμένου να εξασφαλιστεί η συνεκτικότητά τους. Είναι σκόπιμο να ικανοποιούνται δύο σημαντικές απαιτήσεις: α) η ικανότητα των αποφοίτων να σχεδιάζουν προγράμματα επιμόρφωσης και β) η ικανότητα των αποφοίτων να διδάσκουν σε ενηλίκους και σε διαφορετικές συνθήκες με

αποτελεσματικό τρόπο. Για την ικανοποίηση των απαιτήσεων αυτών κρίνεται απαραίτητη η στενότερη συνεργασία των διδασκόντων του προγράμματος.

Απάντηση: Βλέπε σχετικά παραπάνω την απάντηση σε προηγούμενη εισήγηση της επιτροπή στη σελίδα 9. Συμπληρωματικά να αναφερθεί εδώ ότι όπως προκύπτει από την επισκόπηση των σχετικών Οδηγών Μελέτης η ικανότητα σχεδιασμού προγραμμάτων επιμόρφωσης έχει τονιστεί σε σειρά μαθημάτων του προγράμματος τόσο μέσα από το περιεχόμενο σχετικών ενοτήτων όσο και μέσω ειδικά σχεδιασμένων προς το σκοπό αυτό δραστηριοτήτων αξιολόγησης (π.χ. βλέπε για παράδειγμα στο Παράρτημα Γ τελικής εργασίας που ήδη προβλέπεται στο μάθημα EDEE-100DL Εκπαίδευση Ενηλίκων). Παράλληλα η ικανότητα των αποφοίτων να διδάσκουν σε ενηλίκους και σε διαφορετικές συνθήκες με αποτελεσματικό τρόπο διασφαλίζεται μέσα από σειρά μαθημάτων όπως ενδεικτικά είναι τα μαθήματα EDEE-101DL Θεωρία και Μεθοδολογία της Διδασκαλίας, EDEE-103DL Σχεδιασμός Διαδικτυακής Μάθησης, EDEE-106DL Αρχές και Μοντέλα Επιμόρφωσης και Ανάπτυξης Προσωπικού, EDEE-108DL Συμβουλευτική Ομάδας και EDEE-110DL Ψυχολογικές Διαστάσεις στην Εκπαίδευση. Στο πλαίσιο των συγκεκριμένων μαθημάτων παρέχεται πλήθος παραδειγμάτων που αγκαλιάζουν την πολυμορφία του πεδίου, στοιχείο άλλωστε που αναδεικνύεται ως ισχυρό στοιχείο του προγράμματος στην έκθεση της επιτροπής αξιολόγησης.

Εισήγηση: (σελ. 26) Όμως, η εκπόνηση μεταπτυχιακής διατριβής είναι προαιρετική. Κατά την άποψή μας θα ήταν σκόπιμο η μεταπτυχιακή διατριβή να γίνει υποχρεωτική για όλους τους φοιτητές και τις φοιτήτριες του προγράμματος. Επίσης, όσον αφορά την πρακτική άσκηση πρέπει να επισημανθεί ότι ενώ στην υποβληθείσα πρόταση υπάρχει σχετική πρόβλεψη (ισοδύναμη με δύο μαθήματα ή διπλωματική διατριβή), ανακοινώθηκε στην επιτροπή ότι δεν θα συμπεριληφθεί εν τέλει στο πρόγραμμα σπουδών.

Απάντηση: Το θέμα της μεταπτυχιακής διατριβής έχει απαντηθεί πιο πάνω. Ο λόγος που ενώ στην υποβληθείσα πρόταση υπήρχε σχετική πρόβλεψη για επιλεγόμενη (μη υποχρεωτική) πρακτική άσκηση 20 ECTS και στην επιτροπή ανακοινώθηκε ότι δεν θα

44

συμπεριληφθεί, είναι λόγω της ανακοίνωσης του Φορέα ΔΙΠΑΕ 15/06/2017 (<http://www.dipae.ac.cy/index.php/el/enimerosi/anakoinoiseis/120-2017-0614-praktiki-askisi>) σύμφωνα με την οποία η πρακτική άσκηση θα πρέπει να πραγματοποιηθεί σε ένα μεταπτυχιακό πρόγραμμα αφού προηγουμένως έχουν συμπληρωθεί 90 ECTS. Με δεδομένα ότι: α) η εν λόγω ανακοίνωση έγινε μετά το σχεδιασμό του προγράμματος και την υποβολή αίτησης για πιστοποίηση, β) το πρόγραμμα έχει συνολικά 90 ECTS και γ) η πρακτική άσκηση αποτελεί μια εκ τριών εναλλακτικών για την ολοκλήρωση του προγράμματος (οι άλλες δυο είναι η προσφορά 2 μαθημάτων κατεύθυνσης και η εκπόνηση μεταπτυχιακής εργασίας), η μη συμπερίληψη της πρακτικής άσκησης συμβιβάζει τη συμβατότητα του προγράμματος σύμφωνα με την τελευταία οδηγία της ΔΙΠΑΕ με την πλήρη λειτουργικότητά του.

Εισήγηση: (σελ. 27) Το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας έχει δημιουργήσει νέο εργαλείο συλλογής δεδομένων από την αξιολόγηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Επιδέχεται βελτίωσης με τη συμπλήρωση ερωτημάτων για την ποιότητα παροχής διοικητικής υποστήριξης.

Απάντηση: Στο εργαλείο αυτό θα προστεθούν συγκεκριμένα ερωτήματα για την αξιολόγηση της ποιότητας της παροχής διοικητικής υποστήριξης (Παράρτημα Β2).

Εισήγηση: (σελ. 31) Θα μπορούσε να ενισχυθεί η επιχορήγηση εκ μέρους του Ιδρύματος για συμμετοχή σε συνέδρια των μελών ΔΕΠ και των μεταπτυχιακών φοιτητών για παρουσίαση εργασιών.

Απάντηση: Το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας επιχορηγεί όλα τα μέλη ΔΕΠ με 1960 ευρώ το χρόνο για συμμετοχή σε συνέδρια. Επιπλέον το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου επιχορηγεί από τον τακτικό του προϋπολογισμό τα μέλη ΔΕΠ με το ποσό των 800 ευρώ ετησίως για ανάλογες δραστηριότητες. Παράλληλα το ποσό αυτό μπορεί να συμπληρωθεί με πόρους του μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών του Τμήματος. Σε περίπτωση αποδοχής ερευνητικού άρθρου φοιτητή για παρουσίαση σε διεθνές συνέδριο εγνωσμένου κύρους με σύστημα κριτών, το Συντονιστικό Όργανο δύναται να εγκρίνει χρηματικό ποσό για συμμετοχή του φοιτητή στο συνέδριο.

Εισήγηση: (σελ. 32) η διοικητική υποστήριξη των φοιτητών και η φοιτητική μέριμνα φαίνεται να είναι αρκετά υψηλής ποιότητας, η οποία δυστυχώς δεν αναδεικνύεται λόγω έλλειψης κατάλληλων εργαλείων και κριτηρίων αποτίμησης.

Απάντηση: Όπως έχουμε αναφέρει και πιο πάνω θα προστεθούν σχετικά ερωτήματα στο ερωτηματολόγιο αξιολόγησης.

4. Επίλογος

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε ακόμα μια φορά την Επιτροπή Αξιολόγησης για την επαγγελματική και ακαδημαϊκή της προσέγγιση κατά τη διάρκεια της επί τόπου αξιολόγησης και την πολύ λεπτομερειακή, ακριβή και τεκμηριωμένη έκθεση. Όπως φαίνεται και από την απάντησή μας έχουμε λάβει άμεσες δράσεις για να υιοθετήσουμε τις εποικοδομητικές εισηγήσεις της Επιτροπής προκειμένου να βελτιώσουμε περισσότερο το πρόγραμμά μας. Θα θέλαμε επίσης να ευχαριστήσουμε την Επιτροπή για τις προσπάθειές της να ενισχύσει την ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης και της συνεισφοράς της με την εποικοδομητική ανατροφοδότησή της στο όραμά μας στο να κάνουμε τις χώρες μας Κέντρα παροχής παγκοσμίου επιπέδου Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

Καθ. Κώστας Δημόπουλος

Καθ. Παναγιώτης Αγγελίδης